

BIŘMOVÁNÍ

» „Kristus vícekrát přislíbil vylítí Ducha; tento přislíb uskutečnil nejprve v den velikonoce a později skvělejším způsobem v den letnic. Apoštolové, plni Ducha svatého, začali „hlásat velké Boží skutky“ (Sk 2,11) a Petr prohlásil, že toto vylítí Ducha na apoštoly je znamením mesiášské doby. Ti, kteří tehdy uvěřili kázání apoštolů a dali se pokřtít, dostali pak „dar Ducha svatého“ (Sk 2,38). « (KKC 1287)

„Od té doby apoštolové, plníce Kristovu vůli, udíleli nově pokřtěným skrze vkládání rukou dar Ducha, který přivádí k plnosti křestní milost.“ (KKC 1288)

KATECHEZE K PLNOSTI KŘESTNÍ MILOSTI

Svátost biřmování je další ze tří iniciačních svátostí, uvádějících do křesťanského života. ThDr. J. Zvěřinou je označována za druhou fázi křesťanské iniciace (úvodního zasvěcení). Lze ji přijmout jen jednou stejně jako křest, neboť její udělení vtiskuje do duše nezrušitelné duchovní znamení, označované jako pečeť Ducha svatého, vtisknutou Kristem, pověřující a zmocňující vydávat o něm svědectví.

Biřmováním je pokřtěný dokonaleji připodobňován Kristu i spojován s církví a je pověřen svědčit o víře i sloužit bližním osobní obětí. K tomu se mu dostává milosti posvěcením a zvláštních darů Ducha svatého, s nimiž se má stát aktivním členem církve.

Dary Ducha sv. více připodobňují biřmovance Pánu Ježíši a posilují ho pro jeho úkol vydávání svědectví o Kristu. Projevy své víry a lásky, které pochází z milosti, se pak podílí na růstu tajemného Kristova těla, kterým je církev.

Dítě křtem přináleží ke Kristu, podobně jako zrozením k národu. Biřmování je nazýváno svátostí křesťanské dospělosti. S dospělostí se člověku dostává větších práv i povinností, zejména zodpovědnosti. Biřmováním se mu pro plnění povinností dospělého křesťana dostává zvláštních darů. Zejména se mluví o sedmi darech, které na začátku římského obřadu biskup jmenuje v modlitbě, se vztažením rukou nad biřmovance při udělování této svátosti.

Jmenováním těchto sedmi darů (moudrosti, rozumu, rady, síly poznání, lásky a bázně Boží) je popisována síla Ducha sv. s prosbou o jejich seslání. Číslice 7 je v biblickém vyjadřování znamením plnosti, tedy jde o plnost darů, které se neomezují jen na tento výčet, jak na to poukazuje apoštol sv. Pavel tím, že v listu Korintským (1 Kor 12,4-11) vyjmenovává další dary. Volba jmenovaných darů však odpovídá textu Izajášova proroctví, v němž vyjmenovává tyto dary spočinutí Ducha Hospodinova na Mesiáši z rodu Davidova.

Tím je dáván důraz na spojitost s Kristem, který Ducha svatého přislíbil slovy: „Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví.“ (Jan 15,26) K tomu hned dodává: „Také vy vydávejte svědectví...“ A pokračuje: „Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám.“ (Jan 16,7) V dalších slovech říká: „Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší... Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“ (Jan 16,13.15)

V těch slovech je patrné, že evangelia neobsahují všechno, ale mnohé má Kristově církvi dál zjevovat Duch svatý. Mezi tyto věci patří např. papeži vyhlášená dogmata. Můžeme si připomenout například ta, která se týkají Panny Marie v souvislosti s výrokem sv. Ludvíka Grigniona z Montfortu, který uvedl důvody zjevování těchto pravd Duchem sv. postupně, kvůli tomu, aby se správně využily. Důvody, pro které z počátku tajemství o své snoubence skrýval, byly podle slov Grigniona ty, aby lidé málo poučení o jejím Synu, nelnuli nevhodným způsobem k ní. Tento „misionář Ducha sv.“ dodává, že ony důvody už neexistují. Pro nás je důležité, že podobně jako se P. Maria účastnila přípravy apoštolů na seslání Ducha svatého, když s nimi setrvala v modlitbě (srov. Sk 1,14), tak může, na naše pozvání, mít podíl i v naší přípravě a přispět k hojnější milosti v podobě darů Ducha sv.

Příprava na biřmování bývá celoroční a její začátek je v kostele dopředu ohlašován. Má se konat v rámci katecheze v menších skupinkách, kde bývá doplňováno i společnými zážitky a akcemi. Zaměřuje se na vedení pokřtěných k důvěrnějšímu vztahu a spojení s Kristem a na život v Duchu svatém. Tak je biřmovanec zároveň připravován k převzetí apoštolské odpovědnosti za svůj křesťanský život. (viz KKC 1309)

S touto odpovědností souvisí i to, že kandidát biřmování již dosáhl věku užívání rozumu, přijetí svátosti je jeho rozhodnutím a přistoupí k ní ve stavu milosti a připraven vzít na sebe úkol Kristova učedníka a svědka ve společenství církve i v časných záležitostech. (KKC 1319) Duchovní vyspělost a některé další aspekty (např. vyhlídka na možnost mučení pro víru za pronásledování) mají přednost před tělesným věkem. Současný teolog Ladislav Pokorný v knížce „Světlo svátostí a času“ píše, že biřmovanec má dosáhnout aspoň 7mi let. Někde se uvádí 12 let. Praxe se však zaměřuje na dobu související s ukončením povinné školní docházky, kdy je už větší předpoklad nejen poznat význam svátosti, ale samostatně se definitivně rozhodnout pro Krista a církev i pochopit a plnit závaznost příkazu lásky k Bohu a bližnímu.

Kandidát biřmování si podobně jako ke křtu vybírá kmotra a volí biřmovacího patrona, v němž bude vidět pomocníka a vzor na cestě k věčnému cíli. Biřmovací jméno nemá být formální po kmotrovi, ale být jménem světce, který je biřmovanci sympatický a na jehož životě může vidět i program pro sebe. K volbě mohou napomoci i životopisy na internetu, např.: „Světcí k nám hovoří“ na <http://sancti.catholica.cz/>

Biřmování uděluje biskup, ve výjimečných případech jím pověřený kněz. Ten obvykle tehdy, když jsou udělovány všechny tři iniciační svátosti při jedné mši svaté, jak tomu bývá při křtu dospělých o vigílii vzkříšení. Biskupem udělované biřmování naznačuje spojení biřmovance s církví v jejím apoštolském rozměru a toto spojení je vyjádřeno i v pověření spolupracovníka – kněze, který při udělování používá posvátné křížmo posvěcené biskupem.

Posvátnými znaky při udělování svátosti jsou: pomazání křížmem (olejem smíšeným s balzámem a posvěceným výhradně biskupem) na čele, spolu s vkládáním rukou na hlavu a slovy: „Přijmi pečeť daru Ducha svatého.

Mazání olejem je velmi starý symbol znamenající posílnění, očistění i zplnomocnění, sílu, moc a lesk. Proto jeho použití při ustanovování králů a svěcení kněží. Olej v biblické symbolice je i znamením hojnosti a radosti. Pomazané atlety a zápasníky dělá mrštnými. Přispívá k vyzařování krásy, zdraví a síly. Olej mívá i léčivé účinky při hojení pohmožděnin a ran. Tyto významy mazání olejem se týkají i symboliky ve svátostném životě. Při udělování svátostí jsou znamením zasvěcení. Vkládání rukou je znamením přivlastnění, požehnání a zplnomocnění. Biřmovaný tím patří do služby Krista (jehož ruku při udělování zastupovala ruka jeho služebníka) a jeho církve a se silou Ducha sv. je mu svěřena odpovědnost.

Tato svátost není nutná ke spáse, ale její naléhavost vyplývá z víry církve. Její význam spočívá v hlubším zakořenění do Božího synovství, v rozmnožení křestních darů a v obdržení síly vydávat svědectví křestní víře.

Vedle obdržené křestní plnosti jde o růst nadpřirozeného života, posilu ve víře, zejména pro duchovní boj a sílu k vyznávání, plnější účast na Kristově kněžství a vedení Duchem k aktivnímu podílu na Božím království.

Síla lidského ducha vítězí nad hmotou. Jeho povzbuzení a vzbuzení nadšení vede k vítěznému zdolání úkolu, k překonávání překážek. Oč větší je síla Ducha sv.! S marným úsilím s ní bojovaly totalitní režimy a jejich vězňové, aby vyhladili pravou víru, snažící se zlomit Kristu oddané křesťany.

Na to, co může mladého křesťana při jeho dobrých snahách potkat, upozornil i s radou na nutnou odpověď papež Jan Pavel I.: *„Na cestě k osobní zralosti narazíš na tvrdá úskalí ve světě kolem sebe. Všude se setkáš s námitkami proti tvému náboženství. Bude-li tvá víra jako hromada dobrého obilí - vrhnou se na ni myši ze všech stran. Bude-li tvá víra šatem - sto rukou se bude snažit servat ho z tebe. Bude-li ti víra tvým domem, ze všech stran ti jej budou krompáčem posměchu podkopávat. To vše ty víš a klidně s tím počítáš. Na všechny námitky a posměšky proti víře budeš mít jednu odpověď: Podržíš si svou víru pevněji.“*

Také Pán Ježíš upozorňoval na to, že kvůli němu vystoupí člověk proti člověku: *„Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. ...a nepřitelem člověka bude jeho vlastní rodina. Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru více nežli mne, není mne hoden. Kdo nenese svůj kříž a nenásleduje mne, není mne hoden. ...kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.“* (Mt 10,34-39) Evangelium před těmito Ježíšovými slovy uvádí jeho povzbuzení k statečnému vyznání: *„Každý, kdo se ke mně přizná před lidmi, k tomu se i já přiznám před svým Otcem v nebi; kdo mě však zapře před lidmi, toho i já zapřu před svým Otcem v nebi.“* (Mt 10,32 n)

Zde vidíme, tak jako Petr po svém pádu, závažnost zapření víry. Za dob pronásledování v prvních staletích bývalo za zapření víry až celoroční pokání a až po něm byl kajník (obvykle na Zelený čtvrtek) znovu uveden do společenství církve a byl mu otevřen přístup ke svátostem. Na Petrovi však vidíme, jak je slabost blízká lidské přirozenosti a že i těžký hřích, díky Kristově oběti, odčiní hořká lítost. – To, co Petrovi chybělo, aby měl na Kaifášově dvoře sílu k přiznání se ke Kristu, byla právě síla Ducha svatého, kterou obdržel s ostatními apoštoly až o svátku Letnic. S nimi po přijetí Ducha svatého hned opustil místo, kde pro strach setrvali, vyšel před velké zástupy lidu, které byly v městě kvůli svátkům a byly přilákány hukotem. Petr pozvedl hlas a začal mluvit o Kristu, který byl vydán z rozhodnutí Božího – „ale vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili.“ – vmetl jim do tváře a pokračoval: „Jenže Bůh ho vzkřísil...“ - výsledkem působení Ducha sv., jímž byl Petr naplněn, bylo na tři tisíce těch, kteří si toho dne stoupli do zástupu na sv. křest.

Na předchozích odstavcích vidíme, jak je pro nás potřebná pomoc Ducha sv. a o tu je zapotřebí prosit v modlitbě. Ne jenom před sesláním Ducha svatého, kdy je obzvlášť doporučováno konání nověny, ale v celém životě.

Mezi poslední přípravy na biřmování patří očista duše ve svátosti smíření (pokud nejde o udílení hned po sv. křtu). Svátost nelze přijímat s těžkým hříchem neboť sestoupení Ducha svatého na biřmovance vyžaduje stav milosti. Vedle symbolu Ducha sv., kterým je bílá holubice, existuje přirovnání: „Jako bělostná holubice nesedne do bláta, tak ani Duch svatý nespočine v nečisté duši. Jako tma nemůže být pohromadě se světlem, tak hřích nemůže sdílet příbytek duše s Bohem.

V SÍLE SVÁTOSTI – ŽIVOT PLNÝ MILOSTÍ

Ze svátosti biřmování žijeme tím, že užíváme darů Ducha svatého a náš život se odvíjí v jeho síle. Žijeme-li láskou čerpanou z Boha a vzýváme-li Ducha sv. při všech zátěžových životních situacích, pak v síle svátosti je náš život plný milostí.

Dar moudrosti nás vede k poznávání pravých hodnot a k vytvoření pevných životních zásad. Moudrost je víc než věda nebo chytráctví. Moudrý je ten, kdo zná smysl a cíl lidského života. Šalamoun prosil Boha o moudrost a umění jak soudit (poznání), aby je využil pro svůj lid a Bůh mu řekl: „*Protože máš na srdci toto a nežádal jsi bohatství, skvosty ani slávu, ani bezživotí nepřátel, ani dlouhý věk ...budou ti dány moudrost a umění, ale dám ti i bohatství, skvosty a slávu...*“ (1 Pa 1,10 nn) Tak i my máme prosit o moudrost a využívat ji ve službě druhým a mnoho nám bude přidáno.

Dar rozumu nám pomáhá, abychom v proměnlivém světě nacházeli Boha a správně rozuměli pravdám Božím, odhalujícím smysl našeho života. V latině se rozum řekne „intelekt.“ V doslovném překladu pak jde o „čtení uvnitř“, tedy o věci viděné do hloubky. Povrchně mohou být viděny docela jinak, než ve skutečnosti jsou.

Dar rady nám pomáhá, abychom se ve spletitých situacích života správně rozhodovali. A často řídí kroky toho, kdo se jím nechá vést. Když nevíme kudy kam, když se musíme rozhodovat ve sporných a závažných věcech, když nás zaskočí problémy nebo neštěstí – ve všech těch situacích potřebujeme rady Ducha svatého. Je zapotřebí s prosbou k němu po jeho radě nejen zatoužit, ale také se jí řídit. Často pokušitel může navrhnout něco protichůdného, co je sice zlé, ale onen podvodník, aby nás svedl, může poukazovat na náš prospěch, který ale je jen zdánlivý nebo chvilkový.

Dar síly pomáhá statečně a s odvahou konat to, co nám rozum a moudrost ukáží za správné. Ze slabých dělá hrdiny posílením jejich vůle, z bázlivých neohrožené mučedníky posílením jejich věrnosti ve víře.

Dar poznání („umění“ v poznávání), abychom dovedli rozpoznávat dobro od zla, pravdu od lži, potřebnější od méně důležitého; abychom v kráse stvoření dovedli poznávat pravého původce a velikost Stvořitele. a proto byli ochránci krásy všude kolem sebe.

Dar lásky, vyjadřovaný i slovem „nábožnosti.“ Tato dvě odlišná vyjádření jakoby měla ukázat, že pravá zbožnost spočívá v lásce a že pravá láska pramení z Boha. Touto láskou má být naplněn, ba dokonce nesen celý náš život. Vše v něm má řídit láska, jejíž cenu ukazuje a obraz pro vztahy mezi lidmi vykresluje apoštol Pavel na začátku 13. kapitoly 1. listu Korintským.

Dar bázně Boží napomáhá, abychom se v tomto světě nebáli ničeho víc než hříchu – zla, které nás připravuje o život s Bohem. Nejde tedy o žádný přirozený strach, nýbrž o opravdovou snahu Boha neurazit.

Budeme-li s těmito dary žít, změní náš život. Bude-li z nich žít většina, změní tvář světa.

Katechismus KC (2004) s ap. Pavlem upozorňuje na další dary Ducha sv., jako na zvláštní milosti stavu, jež provázejí vykonávání povinnosti křesťanského života a služeb v církvi: „*Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána. Kdo má dar mluvit z vnuknutí, ať ho užívá úměrně k vlastní víře. Kdo má dar služby, ať ho uplatňuje ve službě. Kdo má dar vyučovat, ať se věnuje vyučování, kdo dar povzbuzovat, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať to dělá velkodušně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí*“ (Řím 12,6-8)

Jako denně potřebujeme vodu a vzduch, tak denně potřebujeme Pána Ježíše a jeho sv. Ducha.

Jak denně žít s Duchem sv., žít ze svátosti biřmování, být jí posilován při běžném životě v rodině, práci či škole, „v krizích všedního dne“ – to bylo jedním z témat, kterým se věnoval papež Jan XXIII. Častěji připomínal slova Pána Ježíše: „*Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké.*“ (Lk 16,10)

Tento svatý papež byl učitelem „pokoje“ – míru duše a cesty lásky. Učil žít v přítomném okamžiku. Mám-li v soustředěném klidu konat, co konám, není rozumné soustředit se na to, co chci potom. „Desatero pokoje“ Jana XXIII. je podnětem, jak s duchovním ziskem prožívat všední život. Jeho: „*Jenom pro dnešek*“ - je ulehčující myšlenkou ke klidnému zvládnutí mnoha předsevzetí. - To co je dnes možné, do toho se mohu bez obav pustit a co se dnes ještě zdá nemožné, mohu bezpečně svěřit Bohu. „Den ze dne žijeme v ruku Páně.“ (Jan XXIII.)

„Desatero pokoje“ je šířeno v poněkud odlišných verzích včetně výkladu, ale podstatné jsou obsažené myšlenky. Původně jde o papežův soukromý program: žít pro dnešek z Boha uprostřed všedních dnů, bez stresu i při náročném povolání. Tato spiritualita všedního dne Jana XXIII. je zde předložena jako vzor deseti užitečných předsevzetí s odlehčující myšlenkou: „Jen pro ten dnešní den ...!“ (K seřazení rad je použito textu z knihy Johannese Haase uvedeného na internetu.)

1. „Jen pro ten dnešní den - se budu snažit žít bez úsilí vyřešit všechny své problémy najednou.“ Bůh mi dal tento den života jako svůj dar pro dnešek. Mohl by to být i poslední den. – S tím vědomím mám prožívat každý den, ale radostně ve společenství s Bohem na úkolech toho jediného dne.
2. „Jen pro ten dnešní den - si budu dávat mimořádný pozor na své jednání, abych nikoho nekritizoval ani s ním nechtěl manipulovat.“ Napravovat musím v první řadě sám sebe.
3. „Jen pro ten dnešní den - si budu žít z jistoty, že jsem stvořen pro štěstí.“ Budu žít před tváří Boha v důvěře, spoléhající na něj jako dítě na své rodiče.
4. „Jen pro ten dnešní den - se přizpůsobím okolnostem, aniž bych chtěl, aby se okolnosti přizpůsobovaly mému plánu.“ Dnes na vše, co mne potká, budu říkat Bohu své „Ano,“ budu se učit přijímat Boží vůli.
5. „Jen pro ten dnešní den - budu 10 minut trávit nad duchovní četbou.“ Budu ji číst tak, abych z ní čerpal užitek pro svůj život. Častým společníkem by mi měla být Bible – slovo Boží.
6. „Jen pro ten dnešní den - musím vykonat dobrý skutek, o kterém budu mlčet.“ Pán Ježíš v evangeliu radí: „Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice.“(Mt 6,3).
7. „Jen pro ten dnešní den - vykonám potřebné, do kterého se mi nechce.“ Nebudu odkládat na zítra, co mohu udělat dnes - z lásky k Bohu i k bližnímu. Byl jsem stvořen, abych byl obrazem Božím (Gn 1,27) a tedy k napodobování dobroty Boží.

8. „Jen pro ten dnešní den - stanovím si program na ochranu před uspěchaností a nerozhodností.“ Můj program musí odpovídat plánům Božím a proto se před jeho sestavením pomodlím.

9. „Jen pro ten dnešní den - s pevnou vírou v Boha, který mne miluje, budu kontrolovat zda jdu jeho cestou.“ Bůh mne ve své lásce starostlivě sleduje, jeho prozřetelnost mne provází a já mám odpovídat vírou a láskou. Projevovat vděčnost a prosit. Večer se zastavím nad tím, jak jsem to dělal.

10. „Jen pro ten dnešní den - nebudu mít z ničeho strach.“ Odložím všechny obavy, vždyť Pán je se mnou. Všechno, co mne tíží mu odevzdám a budu zůstat v jeho lásce. Vždyť - „*Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce.*“ (1 Jan 4,18n)

„Jen pro ten dnešní den – stojí za to žít!“ – Je to milost od Boha.

Život s Boží milostí je nádherný! S milostí Boží však máme pracovat podle Boží vůle a ne podle našeho vlastního rozumu.

Boží milosti jsou však hřivnami z podobenství Pána Ježíše, v němž nás upozorňuje na zodpovědný úkol z nich žít (Mt 25,14-30).

Boží milost má v sobě určitou dimenzi a čím více se využívá, tím více roste. Ovšem ukrytá v zemi je hřivnou odstrčenou a představuje distancování se od svěřeného daru Boží milosti. To byl postoj služebníka, který dostal jednu hřivnu, zakopal ji, a proto nepřinesla žádný užitek.

„Zakopat“ (v původním znění uložit či ukryt v zemi – podle druhu překladu) znamená chtít se od ní aspoň na čas distancovat. To zde představuje odmítnutí úkolu s ní nakládat. Jde o obraz člověka s pasivním postojem k milosti, kterou dostal. Ta, jako hřivna odložená do země, nemůže v něm růst a je mu nakonec k ničemu. Proto ji dostane ten, kdo s obdrženými milostmi nejlépe nakládal a je využíval k zisku dalších milostí.

Služebníkově s onou jednou hřivnou „*Pán mu odpověděl: „Služebníku špatný a líný! Věděl jsi, že sklízím, kde jsem nesel, a sbírám, kde jsem nerozsypal? Měl jsi tedy moje peníze uložit u směnárníků...“*“ (Mt 25,27) (V Lk 19,23: „*Proč jsi mé peníze neuložil, a já bych si je teď vybral i s úrokem*“)

Zmíněný služebník se bál, snad že je slabý, neschopný něco vyzískat.

V katechizmu bývalo zdůrazňováno, že těžkým hříchem ztrácíme všechny zásluhy získané dobrými skutky. /*Současné znění uvádí: „Důsledkem smrtelného hříchu je ztráta lásky a posvěcující milosti, totiž stavu milosti“* (KKC 1861) -*Této milosti je však ke spáse nevyhnutelně potřeba a nemohou ji nahradit vlastní dobré skutky, které by ostatně mohla pro duši podržet jen jí chybějící Boží milost. Katechismus dále uvádí: „Tím, že nás milost spojuje s Kristem činnou láskou, zajišťuje nadpřirozený ráz našim skutkům a v důsledku toho jejich záslužnost...“* (KKC 2011)/

Je na tom něco špatného: bát se, že hříchem můžeme ztratit (*promarnit*) všechno, co je nám k duchovnímu prospěchu? – Jistě ne! Pokorné vědomí slabosti, přiznání své nedokonalosti, k tomu „svatá“ bázeň před Bohem – to lze naopak nazvat ctností.

Nevěřit sobě – k tomu patří věřit Bohu. Mluvit o svých nedokonalých schopnostech – k tomu patří pokora. Hřích je v zakopání milosti.

Služebník byl také napomenut, že měl s hřivnou jít aspoň ke směnárníkovi.

V té souvislosti lze vzpomenout toho nejlepšího směnárníka, u kterého se nám žádný zisk neztratí. Jde o naše zásluhy. Protože když něco vyzískáme (hřivnu – milost), stále zde na zemi můžeme (svým špatným rozhodnutím) o mnoho přijít. Pánova dobrota nám poskytuje možnost ukládání u toho nejlepšího směnárníka. - Tím směnárníkem je Žena s mateřským Srdcem ke každému z nás, nazýváme ji Prostřednicí všech milostí a Matkou Boží.

„Zásluha člověka u Boha vyplývá v křesťanském životě z toho, že Bůh se svobodně rozhodl nechat člověka spolupracovat na díle své milosti.“ (KKC 2008)

Svatý Ludvík Maria Grignion z Montfortu na konci 17. století už ve svém díle /O pravé mariánské zbožnosti/ upozorňoval, že „Vzhledem k naší slabosti a křehkosti je velmi nesnadné, abychom v sobě uchovávali milosti a poklady, jichž se nám dostalo od Boha.“ *Za důvod v témže čl.V. ve 2.kap. uvádí, že „démoni jako vychytralí zlodějové by nás rádi znenadání zaskočili, aby nás okradli a oloupili. Ve dne v noci číhají na příhodný okamžik a bez přestání obcházejí, aby nás pohltili a aby nás v jednom okamžiku a jediným hříchem zbavili všech milostí a zásluh, které jsme získávali mnoho let.“*

V čl.I. ve IV.kap. vybízí: „V zasvěcení sebe samých Panně Marii darujme jí všechnu hodnotu... a zásluhy všech našich dobrých skutků. Svě zásluhy, milosti a ctnosti jí věnujme ... proto, aby nám je uchovávala, rozmnožovala a zkrášlovala.“ – To je rada sv. Ludvíka Maria Grigniona ukazující nám, že lepšího „směnárníka“ nemůžeme najít.

„Milostí jsme byli spaseni a naše skutky mohou přinášet plody pro věčný život opět skrze milost.“ (KKC 1697)

„Milost je především a hlavně darem Ducha, který nás ospravedlňuje a posvěcuje. Avšak milost zahrnuje i dary, které nám Duch uděluje, aby nás připojil ke svému dílu, aby nás uschopnil ke spolupráci na spáse druhých a na růstu Kristova těla, církve...“ (KKC 2003) Tato spolupráce je životem ze svátosti.

Velmi mnoho lidí bylo pozváno k této spolupráci. Ve křtu se jim dostalo Boží milosti a byli přijati za Boží syny a dcery – a kostely, v nichž Boží Syn (*který nám tuto milost za nejvyšší cenu získal*) tuto oběť znova podává, nejsou zdaleka plné. Proč? – je to zakopání milosti, ale změnit nezájem o ni přepokládá obdržení milosti obrácení.

Panna Maria, když se podruhé 27.11 1830 zjevila v kapli na ul. Rue du Bac v Paříži novicce Kateřině Labouré měla na rukou prsteny s drahokamy, které vyzařovaly paprsky, ale ne všechny. Kateřině řekla: „Krása a jas paprsků je symbolem milostí, které rozdávám všem, kteří o ně prosí.“ A dál jí zjevila, že drahokamy, které nevyzařují žádné paprsky, představují milosti, o které nikdo neprosí. (*Poté se nad P.Marií vytvořil obraz, který známe z medailek Neposkvrněné – s nápisem „Ó Maria, bez hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k Tobě utíkáme.“*)

Panna Maria ukázala, že má ruce plné milostí, nechybí jí pro nikoho. Ale ukázala je ve dvou podobách: Jedny zářící, plné energie a druhé jako ztmavlé, *nezářící* drahokamy, znamenající milosti, o které nikdo neprosí. Avšak prosit o Boží milosti už samo v sobě je také milostí. Kdo se však od milostí distancoval, nemá možnost, protože není bez Boží milosti schopen o milosti prosit. (*A potřebují prosby těch, kteří k tomu milost obdrželi.*)

Co znamená prosit o Boží milost, to nám ukazují svatí, kteří v tom z našeho pohledu získali praxi.

Znamená to nasadit svou vůli i srdce. Být ochoten říkat na rostoucí Boží milost (a to v jakékoli podobě, nejen po jaké zatoužím v myšlenkách) své ANO jako Panna Maria a celým srdcem prosit jako ona i s přidáním oběti (*při prožívání ve mši sv.*), kterou ona prožívala se svým Synem.

Boží milost je úžasná a spolupráce s ní přináší štěstí. Zlo pudí ke zlu a dobro k dobru. Spojení s dokonalou Ježíšovou láskou vede vždy dopředu a k prokazování dobra. Poznání Ježíšovy lásky vede k otevřenosti a k odevzdanosti do jeho náruče. Ježíš může z každého z nás učinit nového člověka. Záleží to však na nás jak moc opravdově budeme o to stát. Naše změna závisí na naší vytrvalé touze čerpat z darů Ducha sv. – žít ze svátostí, vždyť proto je Ježíš ustanovil.

Každý život ze svátostí, podobně jako životy světců, může být svědectvím o cestě k řešení problémů, způsobených hříchy proti „Desateru Božích přikázání.“ Význam těchto Božích směrnic slouží k ochraně na cestě životem, podobně jako dopravní směrnice a předpisy k ochraně silničního provozu. Jedny se týkají věčnosti, druhé zdejšího života, ale obojí jsou potřebné. Jsme na cestě, na níž odmítání potřebných směrnic působí utrpení a ohrožuje život – věčný i zdejší. Je třeba stále nových svědectví o tom, že život podle Boží vůle je tím nejšťastnějším a že Boží láska je realitou uprostřed nás s nabídkou jedinečného, opravdového a největšího štěstí.

S PEČETÍ DUCHA SVATÉHO

„Je-li biřmování slaveno odděleně od křtu, jeho spojení s ním je vyjádřeno kromě jiného obnovou křestních slibů. Slavení biřmování během eucharistické oběti přispívá ke zdůraznění jednoty svátostí uvedení do křesťanského života.“ (KKC 1321)

Biskup uděluje svátost biřmování ve mši sv., případně může být udělována mimořádným pověřeným udělovatelem při bohoslužbě slova a v nebezpečí smrti.

Při udělování biřmování ve mši sv., může mít bohoslužba slova zvláštní texty, mohou však být i z příslušného dne.

Po evangeliu biskup usedne a jsou mu představeni biřmovanci. Pak k nim má promluvu, kterou zakončí uvedením obnovy křestního slibu.

Podobně jako při křtu, biřmovanci stojí a na otázky zřeknutí se zlého budou odpovídat „Ano,“ a na otázky víry „Věřím.“

Biskup se ptá:

Zříkáte se ducha zla? - „Ano.“

I všeho, co působí? - „Ano.“

I všeho, čím se pyšní? - „Ano.“

Věříte v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země? - „Věřím.“

Věříte v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově? - „Věřím.“

Věříte v Ducha svatého, Pána a dárce života; v Ducha, jenž byl o letnicích dán apoštolům a dnes bude skrze vkládání rukou dán také vám? - „Věřím.“

Věříte v svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení mrtvých a život věčný? - „Věřím.“

„Tak věříme. Tak věří církev. A tuto víru vyznáváme, a ona je naší slávou v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ – Všichni odpoví: „Amen.“

Biskup obrácen k lidu pokračuje: „Oslovení, skrze křest dal všemohoucí Otec těmto našim bratrům a sestrám život věčný a přijal je za své syny a dcery. Modleme se, aby jim dnes dal plnost svého svatého Ducha, aby je svým duchem pomazal a potvrdil jejich poslání, jako pomazal a potvrdil svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista.“

Po tiché modlitbě *„biskup vztahuje ruce nad shromážděné biřmovance: gesto, které je od dob apoštolských znamením daru Ducha. A sám biskup pak vyzývá vylití Ducha:*

*Všemohoucí Bože, Otče našeho Pána Ježíše Krista,
tys dal ve křtu těmto svým služebníkům
odpuštění hříchů a život věčný.
Sešli na ně svého Ducha Utěšitele:
dej jim ducha moudrosti a rozumu,
ducha rady a síly,
ducha poznání a lásky, a naplň je duchem bázně před tebou.
Skrze Krista, našeho Pána.“ (KKC 1299)*

Všichni odpoví: „Amen.“

Následuje podstatný obřad svátosti.

Svátost biřmování se uděluje prostřednictvím pomazání křížem na čelo, spolu s vkládáním ruky a prostřednictvím slov: ‘Accipe Signaculum doni Spiritus Sancti’, - ‘Přijmi pečeť daru Ducha svatého.’“

Jáhen podává biskupovi svaté křížmo a biřmovanci buď po jednom předstupují před biskupa, nebo on jde od jednoho k druhému.

Kmotr před přistoupením biskupa položí pravou ruku na pravé rameno biřmovance.

Biřmovanec řekne své jméno a biskup špičkou palce pravé ruky, namočenou do svatého křížma, udělá palcem kříž na čele biřmovance a přitom ho oslovuje biřmovacím jménem a říká: „- přijmi pečeť daru Ducha svatého.“ Odpověď biřmovance je: „Amen.“ Po ní biskup dodává: „Pokoj tobě.“

Po udělení svátosti všem biřmovancům si biskup si umývá ruce a pokračuje se přímluvami s jejich zvláštními texty.

Následuje bohoslužba oběti. Při biřmování mimo mši je místo bohoslužby oběti jen Modlitba Páně.

Biřmování v akutním nebezpečí smrti může být zkráceno i jen na modlitbu Všemohoucí Bože a vlastní pomazání křížem s příslušnou větou.

„Políbení pokoje, kterým končí obřad svátosti, znamená a vyjadřuje církevní společenství s biskupem a se všemi věřícími.“ (KKC 1301)

Následuje projev osobní vděčnosti – tím nejpodstatnějším je život ze svátosti, který je vždy životem s Kristem v Duchu svatém k slávě Boha Otce.

Pamatujme na vzývání Ducha svatého v modlitbě při všech životních otázkách a důležitých okamžicích. Mariánští ctitelé mohou používat velmi krátkou modlitbu: „Přijď Duchu svatý, přijď na mocnou přímluvu neposkvrněného srdce Panny Marie.“

Před slavností seslání Ducha svatého je vhodné konání devítidenní novény, kterou nás může provázet hymnus: PŘIJĎ, DUCHU TVŮRCE

Už Tvůrce Duchu svatý přijď
nitra svých věrných navštívit
a naplň Boží milostí
hrud' naši, kterou stvořil jsi.

Ty Těšitel jsi nazýván,
dar vzácný, jenž Bůh seslal nám,
zdroj živý, láska, oheň v ní
a posvěcení duchovní.

Tys Dárce darů sedmerých,
prst Boží v dílech veškerých,
jsi slavný slib, ježž Otec dal,
jimž hrdla řečí požehnal.

Zažehni světlo v myšlení,
Svou láskou srdce prožehni,

v čem tělo klesá slabostí,
tam napřim síly milostí.

Odpůrce zažeň do dále,
a uděl nám mír trvalý,
ať se vždy pod Tvým vedením
vyhneme vlivům škodlivým.

Nauč nás Boha Otce znát,
líp jeho Syna poznávat
a v Tebe, Ducha od obou,
vždy věřit s myslí pokornou.

Ježíši, každý tvor Tě chval,
neboť jsi slavně z mrtvých vstal,
i Otce, Ducha milosti
ať vděčně všechno tvorstvo ctí. Amen.

Myšlenkami Jana Pavla II. mládeži u příležitosti VI. Světového setkání mládeže v Čenstochové, doplněnými otázkami k osobnímu zamyšlení, je prostoupena zde přidaná novéna, kterou vám on nabízí: *VÁM VŠEM, MLADÍ, ŘÍKÁM: "PŘIJMĚTE DUCHA SVATÉHO A BUĎTE SILNÍ VE VÍŘE"*. (Jan Pavel II. – list k mládeži 1991)

K ní není zapotřebí víc než 15 min denně z našeho času, ztišení v srdci, ochota k modlitbě, nejlépe společně, víra v sílu tvé modlitby a vytrvalost.

1. DEN (čtvrtek) – „PŘIJALI JSTE DUCHA, KTERÝ Z VÁS UČINIL BOŽÍ SYNY.“ (Řím 8,15)

Jsou to slova, která nás uvádějí do nejhlubšího tajemství křesťanského povolání. Jak nebýt udiven touto úžasnou perspektivou?

- Kdo vlastně jsem? Co o sobě vnímám?

- Co se mnou Bůh udělal? Rozumím tomu?

- Bůh mě povolal, abych byl s ním. Pomalu si opakuj tuto větu několikrát za sebou. – Co se mnou teprve udělá? (Co uděláme spolu?)

- Nic ti to neříká? Umíš obdivovat a žasnout nad velkými věcmi?

Modlitba

2. DEN (pátek) – OTCOVA LÁSKA NÁS ZVE DO SPOLEČENSTVÍ S NÍM.

„Přijali jste Ducha, který z vás učinil Boží syny.“ (Řím 8,15) Pohleď, jak velikou lásku Ti Otec daroval. Byl jsi nazván Božím dítětem a skrze křest jím skutečně jsi. (srv. 1 Jan 3,1) Otcovská láska Tě zve do niterného a hlubokého společenství s Ním.

- Jak často jsi tváří v tvář Otcovi? Poznáváš ho, raduješ se z něho a s ním?

- Jsme pozváni ke stále synovštějšímu přilnutí k Bohu, našemu Otcovi. Jaká je tvoje důvěra k Otcovi, jak často jsi a chceš být s Ním?

- Jak prožíváš základní prostředky k setkání s Otcem i růstu k Otcovi, jako je modlitba, eucharistie, svátost smíření, společenství?

Modlitba

3. DEN (sobota) – SYNOVÉ BOHA, TO JSOU LIDÉ ZNOVUZROZENÍ KŘTEM A POSÍLENÍ BÍRMOVÁNÍM.

Stávají se prvními budovateli nové civilizace, civilizace pravdy a lásky. Jsou světlem světa a solí země.

Skrze vás, „kteří jste přijali Ducha svatého“, se otevírá pro mnohé národy brána naděje na důstojnější a lidštější život.

Svět, který hledá cesty zodpovědnějšího přístupu k životu, hledá také ty, kteří umějí vést život opravdových Božích dětí.

- Jsi rád, že jsi Božím dítětem?

- Uvažoval jsi o tom, že máš tomuto světu co dát? – Čím jsi pro tento svět; jsi nadějí nového života?

- Ztotožňuješ se s proudem světa nebo se snažíš žít výjimečností?

Modlitba

4. DEN (pondělí) – JAKO DĚDICTVÍ ZISKÁVÁME DAR VĚČNÉHO ŽIVOTA.

„Protože jste synové, poslal Bůh do našich srdcí Ducha svého Syna, Ducha, který volá: „Abba, Otče.“ Tak už nejsi otrok, nýbrž syn, tedy z moci Boží dědic.“ (Gal 4,6-7) Co je to za dědictví, o kterém mluví apoštol Pavel? Jde o dar věčného života, ale zároveň o úkol mít v hlubině svých srdcí touhu po vysokých ideálech.

- Čeho chceš v životě dosáhnout a co proto děláš? Pomáhají ti tyto ideály dosáhnout věčný život?

- Usiluješ o věčný život a jak? Uvědomuješ si, že je to dar? Děkuješ za něj?

- Ježíš říká: „Každý, kdo uvěří bude spasen.“ „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný.“ Jak přijímáš Ježíšovu cestu k věčnému životu?

Modlitba

5. DEN (úterý) – SVATOST JE ZÁKLADNÍ DĚDICTVÍ SYNŮ BOŽÍCH.

Svatost spočívá v naplnění vůle Otcovy za všech okolností života. Je to královská cesta, kterou nám ukázal sám Ježíš. Mladí, „buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 8,48) Nebojte se být svatými. Leťte do vysokých výšek, buďte mezi těmi, kteří míří k hodnotám hodných Božích dětí. Oslavujte Boha svým životem.

- Co pro tebe znamená Boží vůle? Jak ji poznáváš a žiješ?

- Nikdo ještě nedosáhl svatosti, pokud říkal: „Chtěl bych ...“ Zaznívá ve tvém životě jasné rozhodné: „Chci být svatý?“

- Jak si představuješ svatost mladého člověka? Je dnes ještě možná?

Modlitba

6. DEN (středa) – DĚDICTVÍ BOŽÍCH SYNŮ PŘINÁŠÍ BRATRSKOU LÁSKU PO PŘÍKLADU JEŽÍŠE.

„Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.“ (Jan 15,12) Když vzýváme Boha jako Otce, není možné nevidět v každém člověku bratra, který má právo na naši lásku. Jak velká je možnost nasazení Božích dětí: pracovat pro budování bratrského soužití mezi všemi lidmi. Není to právě to, co svět dnes potřebuje? Uvnitř národů je silně zakořeněno přání jednoty, která boří zdi lhostejnosti a nenávisti. Na vás, mladé, připadá velký úkol: vybudovat spravedlivější a zodpovědnější společnost.

- Jak miluje Ježíš? Najdi si několik příkladů Jeho lásky v evangeliu.

- Máš někoho, s kým si nerozumíš? V duchu se postav před tohoto člověka a řekni si větu Ježíše: „Jako jsem já miloval vás.“

- Jsi bohatý na lásku?

Modlitba

7. DEN (čtvrtek) – SVOBODA JE SOUČÁSTÍ DĚDICTVÍ.

Další výsadou dětí Božích je svoboda. Je to dar, který Stvořitel vložil do našich rukou. Je to dar, který je třeba správně užívat. Kolik nesprávných forem svobody vede do otroctví! Je třeba se varovat všech forem svobody jen zdánlivé, všech forem svobody povrchní a jednostranné, která neobsahuje celou pravdu o člověku a světu. Také dnes nám Ježíš říká: „Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ (Jan 8,32) „Já jsem cesta, pravda a život.“ (Jan 14,6)

- Jak chápeš svobodu, kterou nám Ježíš získal svou smrtí a zmrtvýchvstáním?

– Snažíš se poznávat pravdu, která osvobozuje? Jak a jak často?

- Vypros si milost k hlásání pravdy celému světu.

Modlitba

8. DEN (pátek) – KDE JE DUCH PÁNĚ, TAM JE SVOBODA.

Osvobození skutečněné Kristem je osvobození od hříchu, který je kořenem veškerého otroctví lidí. „Díky Bohu za to, že jste sice byli služebníky hříchu, ale potom jste se ze srdce přiklonili k tomu učení, které vám bylo odevzdáno.“ (Řím 6,17-18) Svoboda je

dar a zároveň úkol každého křesťana: Pamatujte si: „Nepřijali jste ducha otroctví.“ (Řím 8,17) „Kde je Duch Páně, tam je i svoboda.“ (2 Kor 3,17) Tato věta dává odpověď na otázku hledání svobody a ukazuje na cestu ke zralému lidství.

- Hřích se staví proti Bohu tím, že říká „Ne, nechci.“ Když je Bůh tvým Otcem, dokážeš zaujmout jasný postoj „Ne“ ke hříchu, ale i všemu, co k němu vede?

- Co máš častěji před očima a na co častěji myslíš; na zlo nebo na dobro – Boha? – Pomáháš druhým z otroctví hříchu?

Modlitba

9. DEN (sobota) – DĚDICTVÍ BOŽÍCH SYNŮ PŘIJMĚTE S VDĚČNOSTÍ A ODPOVĚDNOSTÍ.

Jak veliké a náročné je dědictví synů Božích, k němuž jste povoláni. Přijměte je s vděčností a odpovědností. Nepromrhejte je! Mějte odvahu žít je každý den a oznamte ho jiným. Pak se svět bude stále více stávat jedinou velikou rodinou Božích dětí. Na cestu Božího dětství se vydáváme a o doprovázení prosíme tu, která byla naplněna Duchem svatým. Skrze tohoto Ducha svatého se stává plodnou – porodila Mesiáše – pro celý tento svět. Ducha svatého spolu s apoštoly a uprostřed nich vyprošuje církvi, kterou Ježíš založil. Nebojme se svěřit svůj život do jejích rukou, neboť ona má možnost nejlépe hlídat dědictví Božích dětí.

- Jaké místo ve tvém životě má Maria?

- Archanděl Gabriel řekl Marii: „Duch svatý na tebe sestoupí a moc nejvyššího tě zastíní. Porodíš syna a dáš mu jméno Emanuel.“ Maria řekla: „Ano, souhlasím.“ Je to ano bez „ale“. Jaké je to moje „Ano“?

- Spolu s Marií – desátkem růžence – se pomodli o Ducha svatého pro naši zem, zvláště pro mladé, pro rodiny a pro nemocné.

Modlitba

(Je možno používat modliteb z kancionálu č. 003, č. 422)

VZÝVÁNÍ DUCHA SVATÉHO

Přijď, Duchu moudrosti, a osvět' náš rozum, abychom stále jasněji poznávali Kristovo učení, zapal naše srdce, abychom se radovali z jeho velikosti a krásy, posilni naši vůli, abychom podle něho stále dokonaleji žili.

Přijď, Duchu rozumu, a nauč nás veškeré pravdě, abychom alespoň trochu pochopili, jaká je šířka a délka, výška a hloubka nekonečné moudrosti a vědomosti Boží.

Přijď, Duchu rady, a nauč nás v každé životní situaci správně se rozhodnout pro to, co je ke cti a slávě Boží a co prospěje ke spáse našich duší.

Přijď, Duchu síly, a posilni naši statečnost a odvahu, abychom se nebáli překážek a s tvou pomocí vykonali, co od nás Bůh žádá.

Přijď, Duchu umění, a nauč nás správně rozeznávat řád hodnot, stupnici dobra, abychom pro dobra menší neodmítali hodnoty vyšší, pro dobra hmotná hodnoty duchovní.

Přijď, Duchu zbožnosti, a prohlubuj v nás synovskou důvěru dětí Božích, zdokonaluj naši modlitbu, abychom se k Bohu obraceli vždy upřímně a s naprostou důvěrou.

Přijď, Duchu bázně Boží, a naplň nás láskyplnou věrností, abychom přemáhali hřích a vše, co nás odvádí od Boha. – Amen.